



Audžu uz kūdras augsnēm vētru bojājumu riska novērtēšanas rīka izstrāde (Nr. 1.1.1.1/16/A/260)

11.09.2017.

Pētījuma “Audžu uz kūdras augsnēm vētru bojājumu riska novērtēšanas rīka izstrāde” seminārs

Saskaņā ar projekta plānu, lai informētu zinātnē un pētniecībā nodarbinātos, maģistrantus, doktorantus (tiešā mērķa grupa) un meža īpašniekus un apsaimniekotājus (netiešā mērķa grupa) par pētījumu, tā pirmajiem rezultātiem un plānoto turpmāko norisi, sagaidāmajiem gala rezultātiem, šī gada 30.-31. augustā Meža pētīšanas stacijas Kalsnavas meža novadā tika organizēts koku vēja noturības novērtēšanas seminārs.

Semināra pirmajā daļā dalībnieki tika iepazīstināti ar vēja bojājumiem egļu audzēs: koku izgāšanu, laušanu – un šo bojājumu potenciālo ietekmi.



Klimata izmaiņu prognozes liecina par nozīmīgu vētru bojājumu palielināšanās varbūtību nākotnē, tādēļ būtiski, īpaši atsevišķos Latvijas reģionos (kā Kurzemes dienvidu daļā), vērtēt iespējas vētru bojājumu riska mazināšanai. Ņemot vērā, ka jebkurš risku mazināšanas pasākums saistīts ar izmaksām, svarīgi iegūt iespējami precīzu informāciju par potenciālo zaudējumu apjomu un izmantot to kā referenci, vērtējot mitigācijas pasākumu izmaksu atbilstību. Šādas informācijas ieguve ir viens no pētījuma uzdevumiem.

Empīrisku datu ieguvei projektā paredzēts veikt koku gāšanu. Semināra dalībnieki tika iepazīstināti ar šīs pieejas pielietojamību koku stabilitātes un līdz ar to arī potenciālās vēja noturības noteikšanai gan teorētiski, gan nosakoties paraugdemonstrējumus.

Paraugdemonstrējumu ietvaros tika veikta augsnes un meteoroloģisko parametru raksturošana, lielu dimensiju egles izgāšana ar saknēm. Gāšanas laikā tika veikti stumbra

sagāzuma leņķu, koksnes kompresijas un vilkšanas spēka mērījumi. Tādējādi ir iespējams aprēķināt koka maksimālo lieces momentu pirms izgāšanās vai nolūšanas. Dati turpat uz vietas tika ievadīti programmā, un Prof. Steffen Rust no Lietišķo zinātņu un mākslu universitātes Holcmindenā (Vācija), kā arī projekta dalībnieki paskaidroja to praktisko nozīmi un kontekstu, nosakot koka maksimālo noturību saistībā ar vēja ātrumu brāzmās, dažādu šo ātrumu vidējām atgriešanās varbūtībām un līdz ar to potenciālo bojājumu apjomu egļu audzēs.



Pēc tam tika demonstrēta koka sakņu sistēmas uzmērīšana, izgāzto sakņu kamola raksturošanas, kā arī biomasa svēršana un paraugu ievākšana mitruma un blīvuma noteikšanai, turpmākiem, detalizētiem aprēķiniem.

